

Haniye Suikastı Üzerine Notlar

Kurucusu Şeyh Ahmed Yasin'den bu yana liderlerini ve önde gelen isimlerini hep İsrail saldırıları ya da suikastları ile kaybeden Hamas kara bir günü daha yaşadı.

Bayramda çocukları ve torunlarının da içinde olduğu aile bireylerinin büyük bir kısmını İsrail saldırısıyla kaybeden Hamas'ın Siyasi Büro Başkanı İsmail Haniye, İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan'ın yemin törenine katılmak için Tahran'da bulunduğu sırada suikasta uğradı ve hayatını kaybetti.

Öncelikle şunu ifade etmek lazım: 7 Ekim'de Hamas'ın bir festivale yönelik neye hizmet ettiği belli olmayan saldırıları sonrası başlayan İsrail operasyonları, bir terörle mücadele ya da meşru müdafaa hareketini çokça aşmıştır.

40 bin civarında Filistinlinin öldüğü ve bunların 16 ila 17 binin çocuk olduğu asla ve asla unutulmamalıdır.

40 bin insanın, 17 bin çocuğun ölümü ile ne terörle mücadele edilir ne vatan savunulur. Bu açıkça bir etnik temizliktir. İsrail, insanlığa karşı suç işlemektedir.

Yıllardır silahların gölgesinde, mülteci kamplarında yaşayan bir halkın halini de iyi anlamak gerekir.

Filistin bu insanlık dışı saldırılara direnmek zorundadır. Bugünkü hale bakıldığında iki ana güç görülmektedir. Bunlardan biri Hamas, diğeri ise Filistin Kurtuluş Örgütü'dür. Filistin Kurtuluş Örgütü, Arafat'ın gençliği zamanındaki etkinliğini uzun zaman önce kaybetmiştir. Silahlı bir müdafaa yapacak halde değildir. Bugün Filistin'de bu direnişi gösteren tek unsur Hamas'tır.

Bölgede görev yapan diplomatlardan da dinlediğim şöyle bir gerçek var: Filistin'de yaşayan ve hayatında hiçbir zaman İslami hareketlerde yer almamış, görece seküler kesimler bile artık Hamas'a ya destek vermekte ya da sempati duymaktadır.

Bunun sebebi açıktır: Coğrafyanızda çocuklar ve insanlar ölürken birileri buna direnmektedir. Bu birileri de Hamas'tır.

Hamas'ın pek çok eylem metodu terör olarak nitelenebilir. Hamas'ın 7 Ekim'deki gibi pek çok eylemi Filistin'e büyük zararlar vermiştir. Ancak ortadaki gerçek şudur ki alternatifleri de yoktur.

40 bin insanın gözler önünde öldüğü bir coğrafyadan da her zaman itidalli ve makul bir mücadele beklemek doğru değildir. Sosyal psikoloji bize bunu işaret eder.

17 bin çocuğun öldüğü saldırıların sahibi ABD kongresinde alkışlanırsa buna verilecek tepki asla sağlıklı olmayacaktır.

Bu bağlamda Hamas'ı değerlendirmek ve objektif bakmak gerekir.

Hamas ne ideolojisi ne de eylem tarzıyla benim yakın hissedeceğim bir oluşum değildir. Ancak şu da bir gerçektir ki alternatifi ortaya çıkana kadar Filistin'de direnişin tek adresidir.

Bu hal bile belki kasıtlı bir şekilde Filistinlileri radikalize etmeye yönelik bir siyasetin sonucu olabilir. Ancak bu gerçeği de görerek değerlendirme yapmak gerekir.

İsmail Haniye, Hamas için çok önemli bir aktördü. Ölümünün etkisi elbette büyük oldu ancak Ankara'dan bakınca yükselen bir tansiyon ve bir an önce gerçekçi bir şekilde değerlendirilmesi gereken bir kriz görülmektedir.

Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'ın geçtiğimiz günlerde sarf ettiği *"Biz çok güçlü olmalıyız ki bu İsrail, Filistin'e bunları yapamasın. Biz nasıl Karabağ'a girdiysek, nasıl Libya'ya girdiysek bunun benzerini aynen onlara da yaparız. Yapmamak için hiçbir şey yok. Sadece biz güçlü olmalıyız ki bu adımları atalım"* sözleri İsrail'de ve Batı'da olumsuz bir bakışa sebep oldu.

Bu sözlerin üzerine, İsrail Dışişleri Bakanı Yisrael Katz da Erdoğan'ın bu açıklamalarına yanıt olarak "Sonun Saddam Hüseyin gibi olur" imasında bulundu. Üstüne Katz, Türkiye'nin "NATO'dan çıkarılması" çağrısında bulundu.

Ben de bir Türk milliyetçisi olarak duygusal baktığımda dünyanın pek çok yerinde zulüm gören Türkler için Türk askerinin bir operasyon yapmasını isterim. Kerkük'te, Kaşgar'da, Bahçesaray'da Türk bayrağı dalgalansın isterim ancak bunu dile getirmenin bugün Türkiye'ye hiçbir faydası olmadığını da uluslararası ilişkiler doktorası yapan biri olarak bilirim. Gerçekçi değildir ve doğru da değildir. Sayın Erdoğan'ın da böyle bir çıkış yapması sadece İsrail'i kışkırtmaya, Türkiye'nin uluslararası itibarını tartışmaya açmaya yararmıştır. Türkiye, Filistin meselesinde doğru diplomasiyi kullanmalıdır.

Haniye'nin defalarca Türkiye'ye geldiği, günlerce kaldığı ve hiçbir güvenlik sorunu yaşamadığı düşünüldüğünde ortaya bir sebep çıkar. Türkiye; caydırıcı, ciddi ve gerçekçi bir devlettir. Bunu gerçekçi olmayan, duygusal ve ideolojik söylemlerle asla yıpratmamalıyız. Türkiye, İsrail'e uluslararası bir barış gücü ile müdahale çağrısı yapabilir ama asla kendi başına ve kendi iradesiyle bir müdahale söyleminde bulunmamalıdır. Bunu iç siyaset için bile yapmamalıdır. İç siyasette zaten Filistin meselesinden puan toplayan en önemli parti, AK Parti'dir.

Türkiye bu ciddiyeti kaybederse İsrail'in operasyon yapma iştahını kabartır. Bugün ülkemizde pek çok Hamas yöneticisi ve mensubunun bulunduğunu bizzat Cumhurbaşkanı Erdoğan kendi söylemiştir. Bunlardan birine Haniye'ye yapıldığı gibi bir suikast yapılmasına asla fırsat vermemek gerekir. Öyle bir halde Türkiye asla sessiz kalamaz. Bu hale hiç düşmemiz gerekir.

İran tam da bu bahsettiğimiz noktalarda verdiği açıklarla her geçen gün ciddiyetini kaybetmektedir. Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan'ın yemin töreni için ülkenin başkenti Tahran'a davet edilen Hamas liderinin, bu davet sırasında yine ülkenin başkentinde suikasta uğrayıp öldürülmesi büyük bir zafiyet ve başarısızlıktır.

İran gibi Hamas'ın büyük bir destekçisi ve devlet kimliği ile söylemini antisyonizm ve İsrail karşıtlığı üzerine kurmuş bir devlet bu halden kubbelere bayrak çekerek ya da animasyon videolarla tehditler yağdırarak çıkamaz.

Henüz kısa bir süre önce Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi'nin bir helikopter kazasında büyük ihmallerle ölmesi, saatlerce yerinin tespit edilememesi, devlet başkanına sahip çıkamayan bir ülke görünümü yaratmıştı. Haniye suikastı bunu perçinledi.

İran kaynaklı duyumlara göre Haniye'yi Tahran'a davet eden İran, Şîh hiçbir örgütün liderini davet etmemiştir. Örgütler davet edilse de hep alt düzeyli katılımlar yapılmıştır. Örneğin, ne Hizbullah ne de Husiler lider düzeyinde temsil edilmiştir. Bunun bir güvenlik önlemi olduğu açıktır. Şîh örgütlere bu hassasiyeti gösteren İran, Hamas için neden böyle rahat davranmıştır?

Ayrıca yine duyumlara göre Haniye, İran Devrim Muhafızları'na ait bir binada suikasta uğramıştır. İran resmî kaynakları yer hakkında kesin bir bilgi vermese de bazı duyumlar bulunmaktadır. Binanın gazievi ya da Devrim Muhafızları'nın kadın kollarına ait ve konukevi olarak kullanılan bir bina olduğu konuşulmaktadır. Sosyal medyada yıkılan bir bina videosu dolaşsa da kesin bir bilgi şu anda bulunmamaktadır.

Ülkeye gelen siyasilerin korunması Devrim Muhafızları'na bağlı "Ensar el-Mehdi Koruma Birlikleri"nin görevi.

Rejimi korumaya yönelik bir askerî gücün binasında Hamas lideri öldürüldüyse bu artık İran'ın bir insan gibi betimlensek "insan içine çıkacak yüzünün kalmayacağına" işarettir.

İran'ın muhafazakâr kanadında üst düzeyde "intikam" çağrıları yapılsa da İran medyasında konuşan bazı isimler "gerçekçi ve sakin" siyaset yapmaktan bahsetmektedir. Belli ki İran, basit bir cevaptan öteye gidemeyecektir. Umarım İsrail'in Tahran'da yapılacak cenaze törenine de bir müdahale yapmasına fırsat vermezler.

Ankara penceresinde İran'ın hızla yerle bir olan itibarı çok iyi izlenmelidir.

İsrail'in ülkemizde gerek Hamas gerekse de başka alanlara asla müdahale edeceği bir ortam sağlanmamalıdır.

Radikal söylemler, zaten taraflı ve iki yüzlü olan Batı'da itibar gören söylemler değildir.

Türkiye, Filistin için bir şeyler yapmak istiyorsa ciddi bir diplomasi, ciddi bir kamu diplomasisi yürütmeli ve uluslararası örgütleri harekete geçirmeye yönelik adımlar atmalıdır.

Türkiye, askerî bir alternatif arıyorsa bu sadece uluslararası bir barış gücü olmalıdır. Asla başka bir fikri dahi akıldan geçmemelidir.

Ne İsrail Ermenistan'dır ne de Filistin Karabağ'dır.

Suikasta uğrayan İsmail Haniye'ye ve öldürülen binlerce Filistinliye yüce Allah'tan rahmet diliyorum. Dualar ve temenniler Ortadoğu'da barış ve Filistin'de kurtuluş üzerine olsun.

Emre Kartal, "Haniye Suikastı Üzerine Notlar"

<https://www.fikirtepedi.com/siyaset/haniye-suikasti-uzerine-notlar/> (Yayın Tarihi: 1 Ağustos 2024).